

Po njegovi smrti ni mogel nihče prebivati v málinu. Dejali so, da vsako noč vzdihna na kolesih, ropotá pod streho in Bog vé, kaj še. Novi málinar ni bil vaju samote, zato ni védel, da ječí veter med kolesi in se pod streho podé málinske podgane.

Ker ni nihče prebil v málinu, zapustili so ga in sedaj čakajo, kdaj se podere sam . . .

Utrínki.

1.

Hítro izginja rohněč
Časih poletni vihár,
Věnder sledove zapušča:
Brídsko ga pomni ratár.

Vihru podoben je čas:
Dalje nevdřzen hití,
Kar pa v srcě nam zariše,
Največ le s srcem miní.

2.

Solnca pomládnega sòj
Cvetje v življenje budí,
Solnca poletna vročina
Cvetje, zelěnje morí.

Čista ljubezen takó
Vzbuja za vzóre nam čut,
Čustvo ljubezni pohótne
Vzórom morílec je krut.

3.

Zvezda tik zvezde blestí
V jasnem prostoru nebá —
Up se poraja za upom
V těmni globini srcá.

Mnoga utrne se zvezd,
V večnosti pade morjé —
Up nekateri ugasne,
Tiho žaluje srcé . . .

4.

V vrt se pomládni ozrí,
Cvetja ogrinja ga kras:
Cvetju moči so podobne,
Ki se razvijajo v nas.

Vsákdo je cvetja veselí
Zmožnostij tudi daróv,
Věnder čemú nam je cvetje,
Če ne rojěva sadóv?

Gr. Novák.

Tukaj lahko počijemo med ubožnimi kočami, pod košatim drevesom; ali vode nimajo, kruha nimajo, jajec nimajo, ničesa — in če nismo s seboj prinesli živeža in pitne tekočine, tedaj pa se brzo opajmo, in ajdó! Na nasprotni strani zopet 300 m visoko na drugo planjavo, kjer nas vzprejme znana stěza in nas pověde okolo Snežnice, okolo strmega Radostaka mimo Čezme in Daždarice vode, čez planoto Kamensko, med groznimi pečinami nad Matkovičem — dól proti Ercegnovemu. Ako dobro hodimo, v šestih, celó v petih urah lahko pozdravimo »zeleni trg« pred gradom, in tedaj smo rešeni vseh nadlog in vsega truda; ali Vele bukve in Bašteka ne bomo pozabili nikdar! —

Utrínki.

5.

Žéjen do vóde hití
Potník od truda potrt,
Znójen dospě do potoka,
Nágne se, pije si — smrt . . .

Tvoja podoba, srcé!
Žéne v ljubezen te up,
Ljubiš, v opojni ljubezni
Piješ nezgode si strup!

6.

Góra žaluje in dól,
Cvet je do cvéta rosán,
Kàdar pred solnce večerno
Zástor mu pade temán,

Davno ostavil zemljó
Mili resnice je svit,
Svetu pa ljúbo je često,
Da mu v temó je zakrit.

7.

Mègla polega se v dól,
Pólja objema, ravní,
Méni ponóčna ta mègla
Slika zavisti se zdí.

Kdáj skozi gósto megló
Svit se pokaže nam čist?
Luči resnice takisto
V dušo ne pušča zavist.

8.

Slepca nikdó ne sramí,
Le pomiluje ga vsak,
Kdor pa miží, da ne vidi,
Njemu recímo — bedák.

Kdor za resnico ne vé,
Temu ne sódi posmeh,
Kdor se odtúja resnici,
Njemu to šteti je v greh.

Gr. Novák.

Minilo je dobrega pol leta. Kratek čas v obči zgodovini, toda v življenji posámeznicov se toliko predrugači tudi v takó malem presledku. V naši vasi je ostalo tedaj splošno vse pri starem. Pri Štefétu pa so bili posléj na mesto dveh — trijé (ljudje imajo bistre oči), in povest pravi, da so bili vsi trijé — veseli drug drugega. Lenka Korénova je bila dobra žena, pridna gospodinja; Šteféta se ni sramovala, in on ne nje. Neumorno je delal, pametno gospodaril. Saj je imel dva človeka, o katerih je mogel rêči: zánja se potim in trudim. V tretjem bitji družine njegove mu je bila namreč izpolnjena sladka želja, da je čul iz otroških ust ime »oče«. Blaž Štefè je začel okušati nekaj takega, kar imenujejo ljudje srečo.

Kdo bi si bil mislil — na stara leta!

Utrínki.

9.

Veje košate sem zrl,
Drevja ponosnega last:
Vse se združujejo v déblu,
Vsaki pa druga je rast.

Póti življenja ljudem
Vodijo v razne strani:
K smotru nas pravemu vódi
Pot, ki do vzorov drži!

10.

Kàdar pri cvetu nam cvet
Jésen mrzéča zatré,
Nádeja téši nas jedna:
Pómład jih zopet razpnè.

Cvetom jesénskimi nalík
Mnogi premine — značaj.
Bode li drug se porodil?
Možno, a vprašamo, kdaj! . . .

11.

Kamen izdablja bajè
Kaplja pogostna dežjà,
Trša po hipni je plóhi
Cesta, kot prej je bilà.

Groženj osornih izráz
Srcu je plóhe naliv,
Méhko pogostno svarilo
V srci nahaja odziv.

12.

Slane pogubna je moč:
Kàdar pobéli raván,
Séme nebrojno zatrtó,
Sad je néštet pokončan.

Slana — krivica svetá!
Koliko vzórnih težénj
Dih nam je tvoj že pomoril,
Koliko blagih življénj!

Gr. Novák.

Utrínki.

Némo dviguje se sklád
Vrhu goré razvalín,
Mnogi nad hribom orjaškim
Prešlosti plava spomin.

13.

Hram je porážen — srcé,
Ki ga je strla bolešt:
Mrtvo zaklepa nam v sebi
Mnogo, premnogo povest...

Vedno jednako svetál
Žarka je solnčnega trak,
Ako ga tudi zakriva
Našim pogledom oblak.

14.

Ako napira se svet
Vzôrov omráčiti žar —
Vzôri ostanejo čisti,
Svètli kot solnce vsekdár.

V grédi, kjer prêveč rastlín
Skupaj poganja iz tál,
Sestra pogosto družíci
Smrtno vzbudila je kál.

15.

Sklepov, načrtov prevêč,
Praznih nad méro beséd:
Redko to vodi do smotra,
Rado kopnéva prevréd.

Nádeja polni in strah
Némih prisótnikov zbôr,
Predno igrišča jim zástor
Zadnji odgrne prizôr.

16.

Sreča nestalna igrá
Igro neznano ljudém,
Zástor prihodnosti krije
Konec dvojívi očém.

Gr. Novák.

Brez srcá.

Bog se méne, sin, usmíli:
Glej, s temó borí se dan!
Kaj sem časa jaz sinoči
Plákala sirota v kočí,
Čákala zamán!

Greh je, sin, ponočevanje,
Često vodi do gorjá;
Greh je mater žalostíti,
Sebi greh v sramoto bití,
Sin moj — brez srcá!«

»Tiho, tiho, stroga mati,
Prêveč me dolžite vi:
Zvézde náme so sijále,
Zvézde bodo pričevále —
Greha bilo ni!

Brez srcá pa — mati moja,
Kdo vam je že to dejal?
Res, sosédova Alénka
Davno moja je mladénka —
Nji srcé sem dal!«

Gr. Novák.

»Zakaj ji pa ne naročiš tezalnice blaženega Antona od Kala, s katero se usta ženski zamašé tolikanj spretno? Zakaj ne, pater polkovnik?«

»Vidiš, pater prijatelj«, odgovorí polkovnik, »tiste stvari nimam rad v hiši, ženski preveč zakriva obraz, in ta je pri ženski vender naj-lepše!«

»Haha, pater polkovnik!«

»Ne misli si ničesar hudega, pater major! Kaj bi mi ženska z zakritim obrazom? Potem se ji pa na vratu tudi napravijo rane in žulji, ako bi predolgo nosila tezalnico blaženega Antona od Kala! In lep bel vrat, pater major, to je tudi lepa stvar!« (Dalje prihodnjič.)

Utrínki.

Z grma zletava na grm
Živeža ptica iščoč,
Vsèkdar nazaj do mladičev
Skrita privéde jo moč.

17.

Ptice so — drage željé,
Čustev prikritih izraz:
Vedno do ljubljencev vódi
Srca jih tajni ukaz.

Slika si rev in gorjá,
Žalna temota noči,
Srečen je potnik, ki tebi
Rano dovolj ubeží!

18.

Morda resnično takó
Trdiš, prijatelj — plašán,
Vènder: iz nóčne temote
Svetu poraja se — dan!

Ženski se mili klečé,
Majhen ti bode uspeh:
Prošnjam in sladkim besedam
Ráde povračajo smeh!

19.

Tebi naj sreča delí,
Česar ti prosi srcé?
Spomni se ženskega svojstva:
Sreča je — žensko imé!

Ako se skoro zvedrí,
Kaj nam oblačno nebó?
Kàdar ne upa vreména,
V prsih je kmetu hudó.

20.

Z upom na zórnejšé dni
Láhkó se nosi bolest,
Ali trpeti brez upa —
To je drugačna povest!

Gr. Novák.

